

**Bryssel den 2 juni 2025
(OR. en)**

9607/25

**RECH 252
COMPET 445
IND 164
MI 346**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	28 maj 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 270 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag Välj Europa för att starta företag och få dem att växa

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 270 final.

Bilaga: COM(2025) 270 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 28.5.2025
COM(2025) 270 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag

Välj Europa för att starta företag och få dem att växa

{SWD(2025) 138 final}

1. INLEDNING

Sammanhang

Det är dags för EU att bli en motor för uppstartsföretag. Vår konkurrenskraft, och i förlängningen vårt välstånd, är beroende av det. Ett blomstrande ekosystem för uppstartsföretag och expanderande företag kan förändra EU:s ekonomi genom att öka produktiviteten, skapa arbetstillfällen av hög kvalitet samt locka talanger och investeringar. Det kan också spela en nyckelroll i den ambition som fastställs i ordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer för att öka produktiviteten och den tekniska suveräniteten och sätta innovation i centrum för ekonomin. Det är en viktig del i genomförandet av konkurrenskraftskompassens uppmaning att på nytt få igång en god cirkel för innovation.

EU:s uppstartsföretag och expanderande företag driver redan på innovation och kreativitet i hela ekonomin. De 35 000 nystartade företagen i vår union samt de ytterligare 3 400 teknikföretag som befinner sig i tillväxtfasen är en viktig källa till nya produkter och tjänster¹. De utmärker sig när det gäller att tillhandahålla innovativa lösningar på kundens problem genom att de inriktar sig på nisch- eller tillväxtmarknader och tar itu med problem som ofta förbises av större företag. De utgör en drivkraft för disruptiv innovation och skapar nya marknader där EU kan ta på sig ett globalt ledarskap. Dessutom stimulerar de innovation inom större, etablerade företag genom samarbete, konkurrens och förvärv.

Ett blomstrande ekosystem för uppstartsföretag och expanderande företag i EU är också avgörande för vårt bredare strategiska oberoende och vår resiliens. Europeiska uppstartsföretag och expanderande företag stärker EU:s industriella kapacitet och produktivitet och bidrar till att minska beroendet inom nyckelsektorer och kritisk teknik. De spelar också en avgörande roll för att skapa arbetstillfällen för EU:s invånare. Under det senaste årtiondet har tre miljoner arbetstillfällen skapats enbart genom nystartade teknikföretag. Denna omvandling kan förstärkas ytterligare genom en gradvis integrering av kandidatländerna, vilket utvidgar räckvidden för unionens konkurrenskraftiga ekosystem.

Diagnosen: goda förutsättningar – bestående utmaningar

Uppstartsföretag och expanderande företag har goda förutsättningar att blomstra i EU, däribland en högkvalificerad arbetskraft och ett stabilt regelverk. EU är en global ekonomisk motor, med ledarskap inom forskning och innovation, en inre marknad med 450 miljoner konsumenter, effektiv och rättvis konkurrens, ett betydande hushållssparande samt ett förutsägbart investerings- och företagsklimat som bygger på rättsstatsprincipen. Företagandet inom tekniksektorn ökar. I EU startas fler uppstartsföretag per år än i USA och antalet nystartade företag har fyrdubblats sedan 2015².

EU:s politik och den nationella politiken har avsevärt förbättrat ekosystemet för uppstartsföretag^{3,4}. Sedan 2007 har EU-finansierade uppstartsföretag som utvecklar olika

¹ Atomico (2024), *State of European Tech 2024*.

² Dealroom – *Accelerating Europe*, rapport, 2025.

³ Till exempel Europe Startup Nations Alliance, vars uppdrag är att identifiera, dela och genomföra bästa praxis för uppstartsföretag och övervaka medlemsstaternas framsteg med att genomföra dem inom ramen för nationella befogenheter.

⁴ Europeiska kommissionen, *Europas nästa ledare – initiativet för uppstartsföretag och expanderande företag*, COM(2016) 733 final, 22 november 2015 och initiativet Startup Europe (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe>).

former av spetsteknik samlat in över 70 miljarder euro i riskkapital och genererat ett företagsvärde på över 500 miljarder euro. Europeiska innovationsrådet (EIC), som lanserades 2018 med en budget på 10,1 miljarder euro, stöder disruptiv innovation från forskning till expansion. I dag är EIC-fonden en av de största riskkapitalfonderna för deep tech i EU och har som mål att samla in upp till 20 miljarder euro för uppstartsföretag senast 2027. InvestEU, EU:s största program för att stödja företag i alla utvecklingsstadier, kompletterar EIC-fonden genom att främja såddkapital, tillväxt, expansion, tillverkning och utbyggnad⁵. Med partner som Europeiska investeringsfonden är InvestEU nyckeln till att utveckla EU:s ekosystem för riskkapital, medan European Tech Champions Initiative (ETCI) framgångsrikt har samlat offentliga medel för att stödja europeiska riskkapitalfonder.

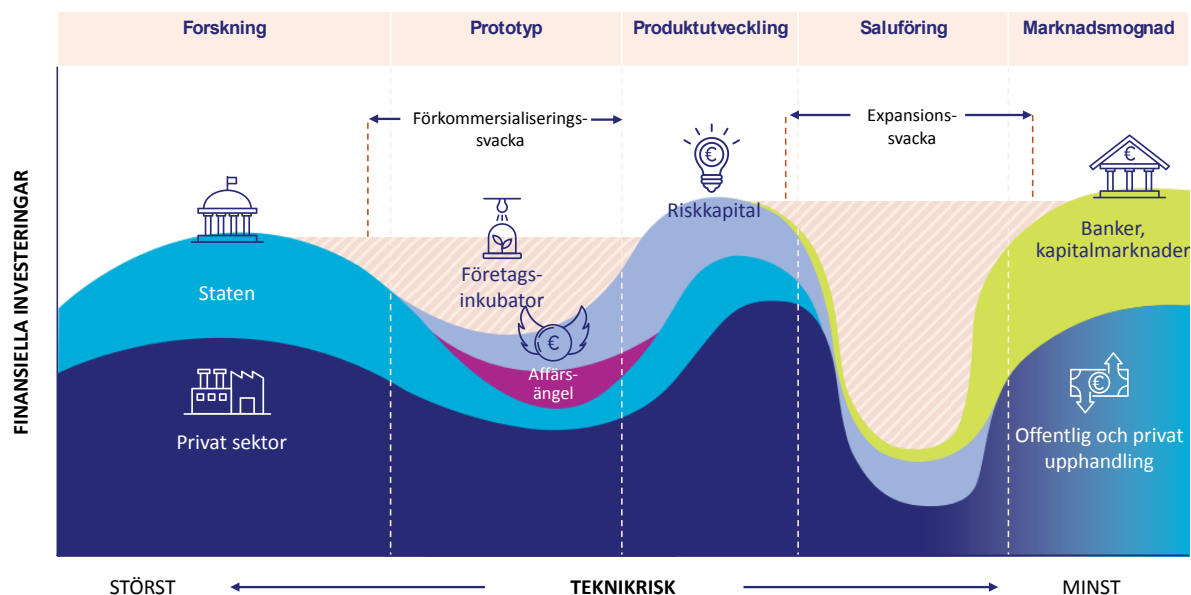
Det är dock fortfarande svårt att starta innovativa företag och få dem att växa i Europa i dag. I övergången från laboratorier till marknaden och när det gäller tillgången till kapital och talanger samt ett framgångsrikt utträde står europeiska uppstartsföretag och expanderande företag fortfarande inför stora utmaningar. Marknaden är fortsatt fragmenterad, med regionala obalanser, och EU:s insatser för att omsätta forskning i säljbara produkter och expanderande företag hindras av en ofullständig inre marknad, bland annat för kapital, samt splittrad lagstiftning, lägre riskbenägenhet hos investerare, ett långsamt införande av innovationer och underutnyttjad offentlig upphandling.

Uppstartsföretag i EU stöter ofta på två finansieringssvackor (figur 1). Den första inträffar när företagen inte lyckas omsätta innovationer i säljbara produkter, medan den andra – som är särskilt utmanande i Europa – inträffar när företagen har svårt att expandera. Mellan 2008 och 2021 flyttade nästan 30 % av de europeiska ”enhörningarna”⁶ till länder utanför EU⁷, och endast 8 % av de globala expanderande företagen har sin bas i Europa. EU riskerar att släpa efter inom strategisk teknik eftersom det har svårt att behålla och locka till sig nystartade teknikföretag med stor potential.

⁵ Omkring 40 % av InvestEU-garantin på 26,2 miljarder euro används till stöd för riskkapitallån med hög risk, kapital likställt med eget kapital och kapitalinvesteringar som görs av genomförandepartner inom ramen för riskdelningsarrangemang med EU:s budget.

⁶ En enhörning är ett privat uppstartsföretag med en marknadsvärdering på minst 1 miljard euro.

⁷ *In search of EU unicorns - What do we know about them?*, teknisk rapport från det gemensamma forskningscentrumet, 2022 – <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127712>.

Figur 1: Förenklad illustration av uppstartsföretagens två finansieringssvackor

Visionen: att göra EU till en motor för uppstartsföretag och expanderande företag

Syftet med EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag är att göra Europa till den bästa platsen i världen för att starta globala teknikdrivna företag, däribland deep tech-företag, och få dem att växa. Fokus ligger på att hjälpa innovatörer, företagsgrundare och investerare att välja Europa genom att förbättra villkoren för uppstartsföretag och expanderande företag så att de kan dra nytta av nya geopolitiska möjligheter, och samtidigt minska skälen till att flytta från EU. Detta är av avgörande betydelse för strategisk teknik, såsom artificiell intelligens, kvantteknik, avancerade halvledare, medicinsk teknik, bioteknik, bioekonomiska tillämpningar, ren teknik och energi (inbegripet kärnteknik), vatten och blå teknik, säkerhet, försvar, rymden, robotteknik och avancerade material⁸.

Med utgångspunkt i kommissionens strategi för den inre marknaden⁹ och andra insatser för att förbättra företagsklimatet inriktas strategin på att förbättra tillträdet till EU:s inre marknad, som har en enorm potential att driva på innovation och säkerställa de europeiska företagens fortsatta konkurrenskraft globalt. Strategin gör det möjligt för uppstartsföretag och expanderande företag att växa och komma upp i den skala som krävs för att kunna konkurrera effektivt.

För att uppnå detta syftar strategin till att få in EU:s ekonomi på en mer entreprenörsinriktad, innovativ bana. Syftet är att skapa ett dynamiskt ekosystem där djärva visioner och kalkylerat risktagande uppmuntras och misslyckanden ses som ett nödvändigt steg på vägen mot framgång. Strategin kommer att driva på politiska och regleringsmässiga förändringar i hela

⁸ Inklusive eventuella tillämpningar med dubbla användningsområden.

⁹ [The single market strategy](#).

EU, och kommissionen kommer att föregå med gott exempel. Syftet är att bana väg för nästa generation europeiska uppstartsföretag, kentaurer och enhörningar som har potential att utvecklas till globala teknikledare.

I strategin fastställs ett antal rättsliga, politiska och ekonomiska stödåtgärder riktade till europeiska uppstartsföretag och expanderande företag, både på EU-nivå och i medlemsstaterna. Strategins genomslag kommer att mätas i 1) ökningen av antalet uppstartsföretag i EU, 2) ökningen av antalet ”kentaurer”¹⁰ i EU och 3) ökningen av antalet enhörningar i EU samt hur dessa står sig gentemot EU:s globala konkurrenter.

Strategin är strukturerad kring de olika behov som ett innovativt företag kan uppleva under sin livscykel, från uppstart till expansion till mognad och framgång i EU, nämligen följande:

- 1) Innovationsvänlig lagstiftning.
- 2) Bättre finansiering.
- 3) Snabb marknads lansering och expansion.
- 4) Stöd till de bästa talangerna.
- 5) Tillgång till infrastruktur, nätverk och tjänster.

Strategin åtföljs av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar.

¹⁰ En kentaure är ett privat uppstartsföretag med en marknadsvärdering på minst 100 miljoner euro.

2. INNOVATIONSVÄNLIG LAGSTIFTNING

EU är känt för sina starka regleringsstandarder, som ger stabilitet och inger förtroende, vilket gynnar investerare både i och utanför EU. EU:s regelverk erbjuder även säkerhet och tydlighet för uppstartsföretag, och främjar därigenom innovation och entreprenörskap. Samtidigt arbetar kommissionen aktivt för att minska de administrativa bördorna, med målet om en minskning med 25 % för företag och 35 % för små och medelstora företag, vilket ökar flexibiliteten. Strategin för den inre marknaden¹¹ tar itu med fragmentering och hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster och erbjuder en solid grund för tillväxt.

För att förbli konkurrenskraftigt i det snabbt föränderliga globala tekniklandskapet måste EU ta itu med flera utmaningar. Fragmenteringen av lagstiftningen mellan olika medlemsstater gör det svårt för uppstartsföretag och expanderande företag att verka effektivt på den inre marknaden. Olika nationella rättssystem, särskilt på områden som beskattning, bolagsrätt och värdepappersrätt, skapar hinder för investerare och begränsar kapitalflödet. Uppstartsföretagen står också inför svårigheter när det gäller att navigera i olika arbetslagar samt höga kostnader om de misslyckas, vilket ökar osäkerheten för både företagens grundare och investerarna. Det långsamma formella godkännandet av ny teknik, tillsammans med befintliga regelverk som inte snabbt kan anpassas till innovation, hindrar dessutom användningen av banbrytande produkter och tjänster.

För att ta itu med dessa utmaningar måste EU förbättra sin regleringsmässiga flexibilitet. Den kommande europeiska rättsakten om innovation och den 28:e ordningen kommer att hjälpa uppstartsföretag och expanderande företag att utvecklas i hela EU. Antagandet av insolvensdirektivet kommer att förenkla insolvensförfarandena och även gynna uppstartsföretag genom minskad komplexitet och sänkta kostnader. I den kommande skatterekommendationen, som är en del av given för en ren industri, kommer en rekommendation att ges om att behandla direktavskrivning och påskyndad avskrivning gynnsamt, och att samtidigt ge incitament till skattekrediter som stöder uppstartsföretags och expanderande företags investeringsverksamhet. Vidare kan **regulatoriska sandlådor**¹² ge uppstartsföretag verkliga testmiljöer så att de kan renodla sina innovationer, och tillsynsmyndigheterna kan få en bättre förståelse av behoven av nya innovationer och anpassa reglerna för att bättre möta dessa utmaningar. Sandlådorna hjälper därmed inte bara uppstartsföretagen¹³, utan främjar även ett närmare samarbete med myndigheterna, skapar förtroende och lockar investeringar, och när de tillämpas på platsbaserad innovation kan de driva på den lokala utvecklingen på territoriell nivå.

11 Den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld – En strategi för att göra den inre marknaden enkel, sömlös och stark, COM(2025) 500 final.

12 Rådets slutsatser om regulatoriska sandlådor och experimentklausuler som verktyg för ett innovationsvänligt, framtidssäkert och motståndskraftigt regelverk som hanterar omvälvande utmaningar i en digital tidsålder 2020/C 447/01, EUT C 447, 23.12.2020, s. 1.

13 Till exempel lyckades över 60 % av de nystartade fintechbolag som deltog i de regulatoriska sandlådorna locka till sig investeringar under de första sex månaderna av sina försök (<https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/early-lessons-on-regulatory-innovation-to-enable-inclusive-fintech/>), och genom att delta i sandlådorna ökade de sina chanser att locka till sig finansiering med 50 % (<https://www.bis.org/publ/work901.pdf>).

Kommissionen kommer att föreslå landsspecifika rekommendationer genom den europeiska planeringsterminen för att förbättra innovationspolitiken och förenkla företagsklimatet i medlemsstaterna. Kommissionen kommer att fortsätta att stärka medlemsstaternas administrativa kapacitet genom instrumentet för tekniskt stöd. Dessutom kommer kommissionen att arbeta för att påskynda EU:s standardiseringsprocesser i syfte att hålla jämna steg med de tekniska framstegen och se till att det går smidigare och snabbare för uppstarts företag att träda in och expandera på den inre marknaden.

Åtgärder

- **Kommissionen kommer att föreslå en europeisk 28:e ordning** med en enda uppsättning regler för företag. Den omfattar en rättslig ram för företag i EU, baserad på digitala standardlösningar, och kommer att hjälpa företagen att övervinna hinder när de startar, expanderar och bedriver verksamhet på den inre marknaden. För att åstadkomma detta kommer ordningen att förenkla reglerna och minska kostnaderna för misslyckande genom att ta itu med specifika aspekter inom relevanta rättsområden, däribland insolvensrätt, arbetsrätt och skattelagstiftning. Man kommer inom ramen för ordningen att undersöka hur man kan göra det möjligt för företag att etablera sig snabbare i Europa, helst inom 48 timmar (första kvartalet 2026).
- **Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag om den europeiska företagsplånboken** som en hörnsten för att bedriva affärsverksamhet enkelt och digitalt i EU. Därigenom kommer en digital identitet att inrättas för alla ekonomiska aktörer och en ram tillhandahållas för utbyte av verifierade uppgifter och identifieringsinformation. Detta kommer att möjliggöra sömlösa digitala interaktioner mellan ekonomiska aktörer och offentliga förvaltningar i hela unionen (fjärde kvartalet 2025).
- **Kommissionen kommer att föreslå en europeisk rättsakt om innovation, som även kommer att främja** regulatoriska sandlådor som hjälper innovatörer att utveckla och testa nya idéer. Rättsakten kommer att innehålla en gemensam rättslig definition och grundläggande principer för inrättandet av regulatoriska sandlådor, inklusive gränsöverskridande eller platsbaserade regulatoriska sandlådor, samtidigt som sektorsspecifika behov tillgodoses (första kvartalet 2026).
- **Kommissionen kommer att föreslå ett frivilligt stresstest för innovation som medlemsstaterna kan genomföra.** Det kommer att bestå av rekommendationer till medlemsstaterna om att systematiskt bedöma den potentiella inverkan på innovation när de utarbetar ny eller reviderad nationell lagstiftning (första kvartalet 2026).
- **Kommissionen kommer att lägga fram förslag för att minska regelbördan inom strategiska sektorer.** Det rör sig om sektorsspecifika lagstiftningsförslag och andra förslag, såsom EU:s rättsakt om bioteknik, bioekonomistategin, EU:s strategi för livsvetenskaper, rättsakten om avancerade material, förordningen om medicintekniska produkter och omnibuspaketet om förenkling rörande försvaret (från och med 2025).
- **Kommissionen kommer att se över standardiseringsförordningen** för att göra standardiseringsprocesserna snabbare och mer tillgängliga, särskilt för små och medelstora företag och uppstarts företag (andra kvartalet 2026).

- Kommissionen kommer att **inleda en studie** för att bedöma i vilken utsträckning företagsomstruktureringar som organiseras och regleras på EU- och medlemsstatsnivå skapar hinder för företagens anpassning och innovation för uppstarts företag och expanderande och innovativa företag inom olika ekonomiska sektorer, baserat på uppgifter på företagsnivå (2026). Denna studie kommer att stödja genomförandet av färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet och paketet om rättvis rörlighet.

3. BÄTTRE FINANSIERING FÖR UPPSTARTSFÖRETAG OCH EXPANDERANDE FÖRETAG

De europeiska riskkapitalinvesteringarna har lyckats bra, och deras avkastning ligger numera ligger i linje med eller överstiger avkastningen för riskkapitalinvesteringar utanför EU¹⁴. EU:s offentliga sektor har spelat en viktig roll när det gäller att främja riskkapitalmarknaden, med initiativ som InvestEU-fonden, som har mobiliserat privat kapital för investeringar i små och medelstora företag och expanderande företag. EIC har hjälpt nystartade deep tech-företag med bidrag och kapitalinvesteringar på upp till 30 miljoner euro, och ETCI har framgångsrikt samlat offentliga medel för att stödja europeiska riskkapitalfonder. Europeiska investeringsfonden (EIF) har bidragit till riskkapitalbranschens tillväxt under de senaste 30 åren, med anslag på upp till 7 miljarder euro per år över hela Europa. Dessa erfarenheter visar på fördelarna med att kombinera stöd genom finansiella intermediärer, vilket gjordes inom ramen för InvestEU, som bidrar till att utveckla hela ekosystemet för riskkapital. EIC-fonden genomför exempelvis direkta kapitalinvesteringar, vilket gör det möjligt att fatta strategiska beslut om valet av företag att investera i, investeringspartner och investeringsriktlinjer. Fonder med delad förvaltning, främst Europeiska regionala utvecklingsfonden, fungerar i sin tur som en katalysator för att locka ytterligare privata medel genom bidrag och finansieringsinstrument. De utländska riskkapitalinvesteringarna i europeiska företag har ökat sedan 2016¹⁵. EU har ett växande antal affärsänglar, särskilt framgångsrika företagsgrundare som är villiga att återinvestera i – och handla – den nya generationen uppstartsföretag¹⁶.

Ändå förblir EU:s finansiella system till största delen bankcentrerat, då dess banktillgångar uppgår till 300 % av EU:s BNP, jämfört med bara 85 % i USA.¹⁷ Att EU:s riskkapitalmarknad är så pass liten beror på avsaknaden av en kultur av eget kapital samt på riskaversion och fragmenteringen av kapitalmarknaderna på grund av skillnader i nationella regler¹⁸. Denna fragmentering av lagstiftningen omfattar skillnader i fråga om insolvensrätt, bolagsrätt, skattesystem och offentliga marknader, vilka begränsar möjligheterna att utträda ur investeringar¹⁹. Det finns stora geografiska skillnader i tillgången till sådan finansiering, och i vissa medlemsstater finns fortfarande betydande problem under alla kapitalanskaffningsstadier. Graden av gränsöverskridande investeringar är fortsatt låg, vilket även dämpar tillväxtutsikterna och kan göra att innovativa företag söker sig till större marknader och enklare finansiering utanför EU.

Ett tydligt finansieringsunderskott kvarstår när det gäller expansionsfinansiering av kapitalintensiv högriskteknik som kräver investeringar på över 100 miljoner euro²⁰.

¹⁴ InvestEurope, 2024.

¹⁵ EU plus Förenade kungariket.

¹⁶ Förordningen om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag underlättar effektivare förmedling och matchning, bland annat mellan affärsänglar och uppstartsföretag på alleuropeisk nivå.

¹⁷ EIB (2024), *The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union*, Europeiska investeringsbanken, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

¹⁸ EIB (2024), *The scaleup gap: financial market constraints holding back innovative firms in the European Union*, Europeiska investeringsbanken, <https://data.europa.eu/doi/10.2867/382579>.

¹⁹ Se sammanfattningen av samrådet i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna strategi.

²⁰ Rapport från EIF om expansionsfinansieringsgapet, [Scale-up financing gap](#).

Bristen på större tillgång till expansions- eller tillväxtkapital medför flera risker för EU, nämligen i) förlusten av företag som EU har gett stöd till under den inledande tillväxtfasen, och ii) förlusten av kritisk teknik som är av avgörande betydelse för vårt framtida välstånd. Det behövs en europeisk expansionsfond med kritisk massa som verkar på marknadsvillkor för att fylla denna lucka och stärka EU:s ekonomiska säkerhet och tekniska suveränitet. Såsom tillkännagavs i spar- och investeringsunionen kommer kommissionen dessutom att undersöka olika sätt att stödja ETCI 2.0, en djupare och ännu mer ambitiös fond-i-fond-struktur som sammanför kapital från både privata och offentliga investerare och som kommer att lanseras av EIF senast 2026. Ett nära samarbete och komplementaritet mellan ETCI 2.0 och den nya Scaleup Europe-fonden kommer att säkerställas för att maximera genomslaget och flexibiliteten, särskilt mot bakgrund av den framtida europeiska konkurrenskraftsfonden.

Finansieringsbehovet hos nystartade deep tech-företag är också fortsatt stort. Trots att EIC-fonden på bara fyra år har blivit en av Europas främsta deep tech-investerare kan utmärkta djuptekniska företags behov av EIC-stöd för närvarande inte tillgodoses²¹. Samtidigt behöver EIC förenkla och påskynda sina förfaranden för att bättre tillgodose behoven hos de sökande och potentiella investeringsobjekt. Dessutom kommer EIC att hämta inspiration från ARPA:s metoder och bedriva ett nära samarbete med sina betrodda investerare, företagspartner och de mest framgångsrika europeiska innovatörerna för att identifiera nya tekniska trender och disruptiv teknik som är avgörande för EU:s konkurrenskraft och strategiska oberoende²².

Framför allt ställs kvinnliga företagare och investerare fortfarande inför betydande hinder när det gäller att få tillgång till finansiering. Kapitalinvesteringar i nystartade teknikföretag domineras till exempel fortsatt av team med enbart manliga företagsgrundare. Team med grundare av båda könen får 15 % av finansieringen, medan team med enbart kvinnliga grundare bara får 3 %²³. Att stärka kvinnors tillgång till finansiering, öka deras representation i beslutsfattande roller inom finanssektorn samt främja investeringsnätverk som leds av kvinnor är avgörande för att överbrygga denna ihållande klyfta mellan könen. EU:s handlingsplan för den sociala ekonomin och den kommande översynen av den (2026) kommer också att syfta till att öka stödet till social innovation.

I dag spelar europeiska institutionella investerare, inklusive pensions- och försäkringsfonder, endast en begränsad roll på den europeiska riskkapitalmarknaden. Mellan 2013 och 2023 stod pensionsfonderna för så lite som 7 % av riskkapitalfinansieringen i EU²⁴. Vissa EU-medlemsstater har dock redan börjat ta initiativ för att få institutionella investerare att delta i riskkapitalinvesteringar²⁵.

Många uppstarts företag har svårt att använda sina immateriella tillgångar, såsom immateriella rättigheter, som säkerhet för att skaffa finansiering, på grund av i)

²¹ Endast 5,9 % av ansökningarna till EIC Accelerator fram till det senaste slutdatumet (oktober 2024) var framgångsrika, en siffra som var i linje med tidigare ansökningsperioder.

²² ARPA (*Advanced Research Projects Agency*) är en amerikansk statlig myndighet som finansierar forskning med hög risk och hög avkastning för att driva på banbrytande innovation inom vetenskap och teknik. Myndigheten inrättades ursprungligen som ARPA (numera DARPA) under försvarsdepartementet och reproducerades senare inom andra sektorer såsom energi (ARPA-E) och hälsa (ARPA-H).

²³ Europeiska kommissionen: generaldirektoratet för forskning och innovation, *She-Figures 2024* – policyrapport, EU:s publikationsbyrå, 2025.

²⁴ France Digitale, 2024

²⁵ Till exempel Tibi-initiativet i Frankrike eller WIN-initiativet i Tyskland.

restriktiva bankmetoder, ii) ett underutvecklat ekosystem för värdering av immateriella rättigheter, iii) bristande förtroende för metoderna för värdering av immateriella rättigheter, iv) bristande medvetenhet om internationellt erkända metoder för värdering av immateriella rättigheter och, mer allmänt, v) ett begränsat marknadserkännande av finansiering med immateriella rättigheter som säkerhet. Det saknas incitament i EU för att uppmuntra banker och institutionella investerare att delta i finansiering med immateriella rättigheter som säkerhet.

De europeiska affärsänglarnas potential begränsas fortfarande av hinder för gränsöverskridande investeringar och affärsmetoder som låser in affärsänglarnas investeringar under en lång period.

EU-lagstiftning såsom **reglerna om granskning av utländska direktinvesteringar och reglerna för statligt stöd** är avgörande för att garantera säkerhet, strategiska intressen och rättvisa på EU:s inre marknad. Detta gäller även utländska direktinvesteringar i uppstarts företag och expanderande företag, där frågor om äganderätt till immateriella rättigheter och lokalt mervärde spelar en viktig roll. Deras genomförande kan dock ibland uppfattas av uppstarts företagen som alltför betungande och hämmande. Det är därför viktigt att dessa instrument fortsätter att inriktas på sina mål. I denna anda syftar den pågående översynen av förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar till att harmonisera granskningsprocesserna i medlemsstaterna och förbättra det EU-omfattande samarbetet. Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna för att säkerställa att förfarandena för granskning av utländska direktinvesteringar är effektiva, proportionerliga och förutsägbara samt att de inte avskräcker legitima investerare. Reglerna för statligt stöd ger redan uppstarts företagen en viss flexibilitet genom att undantag tillåts från allmänna restriktioner för stöd till företag i svårigheter. Eftersom de nuvarande definitionerna bygger på statistiska finansiella indikatorer kommer kommissionen att bedöma hur man bättre kan anpassa dessa regler för att ge stöd till uppstarts företag så att de kan växa.

Den begränsade tillgången till lämpliga utträdesalternativ är ett stort hinder för ett ökat risk- och tillväxtkapital i EU. Även om börsintroduktionsvolymerna i Europa har ökat betydligt – till över 320 miljarder euro under de senaste årtiondena – är utträdena fortfarande koncentrerade till ett fåtal länder, och EU:s aktiemarknad utgör endast 55 % av EU:s BNP, vilket kan jämföras med 147 % i USA. EU står endast för 11 % av de globala börsintroduktionerna.

För att ta itu med de viktigaste utmaningarna för EU:s kapitalmarknader genomför kommissionen strategin för **spar- och investeringsunionen**²⁶, som kommer att minska marknadsfragmenteringen, skapa bättre investeringsmöjligheter för medborgarna och bidra till att öka antalet finansieringsmöjligheter för företagen. Spar- och investeringsunionen syftar framför allt till att förbättra tillgången till eget kapital och lånefinansiering för uppstarts företag och expanderande företag, stärka riskkapitalets och de institutionella investerarnas roll samt bättre anpassa EU:s offentliga finansieringsinstrument till spar- och investeringsunionens mål.

²⁶ Spar- och investeringsunionen – En strategi för att öka medborgarnas välbefinnande och den ekonomiska konkurrenskraften i EU, COM(2025) 124 final.

Slutligen **spelar sammanslagningar och förvärv en viktig roll när det gäller att återinvestera i och öka innovationen**. Över 60 % av uppköpen av europeiska uppstartsföretag görs dock av företag utanför EU. För att EU ska kunna behålla sin tekniska suveränitet och främja tillväxten av inhemsk innovation måste företagen i EU bli bättre på att behålla talanger och teknik på vår kontinent, samtidigt som det säkerställs att unga företag kan välja sina egna tillväxt- och utträdesstrategier utan att sänka ambitionsnivån.

Åtgärder

- Kommissionen kommer att utvidga **Europeiska innovationsrådet** och förenkla dess regler. EIC kommer att öka sitt fokus på probleminriktad, stegvis finansiering för högriskinnovationer genom att införa fler processer liknande dem som används av ARPA. EIC kommer också att utöka sitt nätverk för betrodda investerare och förbättra sitt samarbete med EU:s kentaureer och enhörningar i fråga om politisk återkoppling (2025).
- Kommissionen kommer att samarbeta med privata investerare för att, som en del av EIC-fonden, införa en marknadsbaserad, privat förvaltd och privat samfinansierad **Scaleup Europe-fond**²⁷, med en riktad investeringsstrategi som syftar till att överbrygga finansieringsgapet för expanderande deep tech-företag. Scaleup Europe-fonden kommer att mobilisera betydande privata medel och göra direkta kapitalinvesteringar i strategiska sektorer²⁸ för att bidra till EU:s tekniska suveränitet och ekonomiska säkerhet. Införandet av Scaleup Europe-fonden påverkar inte nästa fleråriga budgetram. Scaleup Europe-fonden kommer att arbeta i nära samarbete med InvestEU och kommer att utgöra ett komplement till ETCI och andra instrument inom EIB-gruppen (2026).
- Kommissionen kommer i samordning med EIB-gruppen att arbeta med stora institutionella investerare för att utveckla en **frivillig europeisk investeringspakt för innovation** för dem som åtar sig att investera en del av sina förvaltade tillgångar i fond-i-fonder, riskkapitalfonder och icke-börsnoterade expanderande företag i EU (2026).
- Kommissionen kommer att utnyttja och förstärka befintliga instrument samt utveckla nya instrument för att investera i **europeiska uppstartsföretag och expanderande företag inom säkerhet och försvar**, i linje med vitboken om försvarsberedskap²⁹ och på grundval av det kommande omnibusförenklingspaketet för försvaret. Dessa instrument skulle kunna omfatta mer flexibla och anpassningsbara finansieringsstrategier för nya försvarsinnovatörer, däribland i Ukraina, bland annat genom riktat stöd till enskilda enheter, samt ett stärkt och utvidgat tillämpningsområde för EU:s tillgängliga finansieringsalternativ, inklusive eget kapital- och skuldinstrument (2026).

²⁷ Denna fond benämndes i tidigare meddelanden från kommissionen, t.ex. om given för en ren industri, som ”TechEU Scaleup Fund” (TechEU-fonden för expanderande företag), men konceptet är detsamma. Beslut om kommissionens interna styrning av fonden kommer att fattas efter att strategin har antagits.

²⁸ Till exempel artificiell intelligens, kvantteknik, avancerade halvledare, medicinsk teknik, bioteknik, bioekonomiska tillämpningar, ren teknik och energi (inbegripet kärnteknik), vatten och blå teknik säkerhet, försvar, rymden, robotteknik och avancerade material samt tillämpningar med dubbla användningsområden.

²⁹ Europeiska kommissionen, Vitbok om europeisk försvarsberedskap 2030, 19 mars 2025 – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025JC0120>.

- Kommissionen kommer, i samarbete med Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet, att utarbeta en **ram för värdering av immateriella rättigheter** för finansiering med immateriella rättigheter som säkerhet. Den kommer också att utöka evidensbasen för att utveckla konkreta finansieringsinstrument för immateriella rättigheter (andra kvartalet 2027).
- Kommissionen kommer att stödja **europiska affärsänglar** och deras nätverk för att skapa fler möjligheter för uppstartsföretag att växa (2026).
- I samband med den kommande översynen av riktlinjerna för undsättning och omstrukturering kommer kommissionen att se över definitionen av **företag i svårigheter** med hänsyn till de eventuella hindren för vissa uppstartsföretag och expanderande företag som inte riskerar att gå i konkurs, för att kunna dra nytta av andra typer av statligt stöd (från och med andra kvartalet 2025).
- Kommissionen kommer att se över **riktlinjerna för horisontella respektive icke-horisontella koncentrationer** med beaktande av dynamiska kriterier såsom innovationskonkurrens (2027).
- Kommissionen kommer att inrätta ett **uropeiskt företagsnätverk** för att bättre integrera stora företag, riskkapitalinvestorer och företagsupphandlare i EU:s innovationsekosystem och dra nytta av innovativa lösningar som utvecklas av uppstartsföretag. Nätverkets medlemmar kan ge råd om relaterad politik, delta i matchning med uppstartsföretag och göra ett frivilligt åtagande att prioritera europeiska uppstartsföretag när de söker, investerar i och upphandlar innovativa lösningar, särskilt när de använder offentlig finansiering eller driver kritisk forsknings- eller teknikinfrastruktur (2026).

4. SNABB MARKNADSLANSERING OCH EXPANSION

För en lyckad kommersialisering av innovativa produkter krävs en blandning av entreprenörsanda, risktolerant kapital, efterfrågan på marknaden och offentligt stöd. Universiteten³⁰ spelar en avgörande roll i detta ekosystem, och har en potential att skapa över 157 000 avknoppningar och uppstartsföretag från tidigare studenter, vilket skulle generera 6,1 miljoner arbetstillfällen under nästa årtionde³¹. EU har en lång historik av initiativ och offentlig politik till stöd för innovationsekosystem. Det **europiska enhetliga patentsystemet**, som lanserades 2023, förväntas avsevärt minska patentkostnaderna, tillhandahålla ett enhetligt skydd och påskynda kommersialiseringen av teknik i hela EU.

Omsättningen av forskning i kommersiella företag är, bortsett från högpresterande innovationskluster, fortfarande låg i EU. Europeiska institutet för innovation och teknik³², Enterprise Europe Network³³, den europeiska plattformen för klustersamarbete och de europeiska digitala innovationsknutpunkterna stöder redan entreprenörskap och akademiska uppstartsföretag, men viktiga problem kvarstår. Universiteten står för över 10 % av de patent som registreras vid Europeiska patentverket, men bara en tredjedel av dessa patent utnyttjas kommersiellt. Ett grundläggande problem är bristen på ett innovationsfrämjande tänkande vid många universitet, där det saknas tillräckliga incitament för forskare att kommersialisera sitt arbete. De rättsliga, organisatoriska och finansiella ramarna för akademiska avknoppningar varierar i hela Europa och orsakar ett ojämnt landskap över kontinenten. Dessutom präglas den offentliga upphandlingsprocessen i många EU-länder av en överdriven riskaversion, vilket gynnar etablerade leverantörer framför uppstartsföretag. Detta begränsar uppstartsföretagens tillgång till offentliga kontrakt för innovativa lösningar. Företagens upphandlingsprocesser hämmar också uppstartsföretagens förmåga att expandera, och innovationer stoppas ofta av en ovillighet att ta på sig risk.

För att främja en mer sammanhållen innovationsmiljö måste EU uppmuntra starkare sammanlänkade ekosystem genom ökat stöd till universitet, forskningsinstitut och uppstartsföretag. Det **enhetliga patentsystemet** måste antas fullt ut av alla EU:s medlemsstater för att det ska gå att minska patentkostnaderna och underlätta kommersialiseringen av forskning. När det gäller upphandling planerar kommissionen att se över och föreslå lagstiftning och andra åtgärder rörande offentlig och privat upphandling. Detta kommer även att bidra till att förbättra stödet till uppstartsföretag och expanderande företag genom att eventuella hinder minskas och innovation uppmuntras. Kompletterande icke-lagstiftningsåtgärder kommer att förbättra övervakningen, finansieringen och de nationella kompetensnätverken i medlemsstaterna. Genom att stödja gränsöverskridande samarbeten inom EU och förenkla tillgången till upphandlingsprocesser kan EU skapa en

³⁰ Även universitet för tillämpad vetenskap och forsknings- och teknikorganisationer.

³¹ *Redstone University Startup Index - Europe's Trillion Euro Opportunity*, 2024 – <https://www.redstone.vc/research/redstone-university-startup-index>.

³² Europeiska institutet för innovation och teknik har gett direkt stöd till över 9 900 uppstartsföretag och expanderande företag som tillsammans har fått in nästan 10 miljarder euro i extern finansiering, vilket har resulterat i enhörningar och innovativa företag som i dag är värda 71,2 miljarder euro.

³³ Fler än 3 500 rådgivare från Enterprise Europe Network hjälper uppstartsföretag och expanderande företag med kostnadsfritt företagsstöd i nästan 60 länder. Över 1 500 kluster främjar även innovation och konkurrenskraft bland dess intressenter, däribland för uppstartsföretag.

gynnsammare miljö för uppstartsföretagens tillväxt och expansion. För att förbättra samarbetet mellan uppstartsföretag och andra företag bör strategiska partnerskap uppmuntras, eftersom de gör det enklare för uppstartsföretag att säkra sina första kunder och växa. **Sammanhållningspolitiken** kan också bidra till att sammanföra regionala och nationella aktörer, främja territoriell konnektivitet och hjälpa uppstartsföretag att expandera. Halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken är ett viktigt steg för att anpassa regionala och nationella insatser i syfte att hjälpa uppstartsföretag att komma i kontakt med större företag och ta sig in på nya marknader.

Slutligen kommer kommissionen, i samarbete med Europeiska utrikestjänsten och medlemsstaterna, att stödja **uppstartsföretagens tillträde till globala marknader**, bland annat genom handelsavtal och mobilisering genom EU:s delegationer, medlemsstaternas nätverk och särskilda EU-verktyg³⁴. Kommissionen kommer även att arbeta för att på bättre sätt integrera innovativa lösningar från uppstartsföretag och expanderande företag i **Global Gateways** värdekedjor och främja dess finansiella instrument för att förbättra dessa företags tillträde till utvecklingsmarknader.

Åtgärder

- Kommissionen kommer att lansera **initiativet ”Lab to Unicorn”** (”från labb till enhörning”) för att påskynda kommersialiseringen av forskningsresultat. Inom ramen för detta initiativ kommer kommissionen att vidta följande åtgärder:
 - Stödja ledande **europiska knutpunkter för uppstartsföretag och expanderande företag**, med rötter i starka universitetsekosystem, för nätverksbyggande och samarbete över gränserna i syfte att ge uppstartsföretag och expanderande företag tillgång till varandras tjänster, infrastrukturer och värdepapper. Synergier med befintliga nätverk kommer att utnyttjas där så är relevant (2026).
 - Utarbeta en **plan för licensiering, royalty- och inkomstdelning och kapitalandelar för akademiska institutioner och deras uppfinnare** när de kommersialiserar immateriella rättigheter och skapar avknoppningar, i enlighet med bästa handelspraxis. Kommissionen kommer att stödja kapacitetssupplegning vid tekniköverföringsorgan och skapandet av ”riskbygggaroller” inom organisationer som bedriver forskning, däribland forsknings- och teknikorganisationer, forskningsinfrastrukturer och universitet (2026).
 - Tillhandahålla rättslig vägledning och **genomförandevägledning om de tillämpliga reglerna för statligt stöd** för att stödja uppstartsföretag genom att klargöra på vilka villkor universitet och offentliga forskningsorganisationer kan tillerkänna immateriella rättigheter i enlighet med reglerna för statligt stöd (2026).
- Kommissionen kommer att föreslå en rad åtgärder för **innovationsfrämjande upphandling**, däribland följande:

³⁴ Inklusive onlineplattformar såsom kommissionens Access2Markets-portal, särskilda hjälpcentraler i länder utanför EU, nätverk som stöds av kommissionen såsom Enterprise Europe Network eller nationella eller europeiska handelskamrar inom EU eller på potentiella utländska marknader.

- I samband med **översynen av EU:s direktiv om offentlig upphandling** kommer kommissionen att försöka hitta sätt att förbättra och förenkla tillgången till offentlig upphandling, med hänsyn till behoven hos uppstarts företag och expanderande företag. Vid det offentliga samrådet kommer man även att undersöka frågor som är särskilt relevanta för uppstarts företag och expanderande företag, som en begränsning av överspecifiering och överdrivna finansiella krav i anbudshandlingar samt ett införande av mer innovationsvänliga bestämmelser om immateriella rättigheter och kostnadsoptimering.
- I samband med översynen av **EU:s direktiv om offentlig upphandling på försvars- och säkerhetsområdet** kommer kommissionen att försöka hitta sätt att främja uppstarts företags och expanderande företags inkludering i upphandlingar. Kommissionen kommer också att undersöka möjligheten att ge företräde åt EU-företag vid upphandlingar för att stärka EU:s konkurrenskraft och tekniska suveränitet.
- Inom ramen för den **européiska rättsakten om innovation**, som kompletterar ovanstående, kommer kommissionen att försöka hitta sätt att öka de totala investeringarna i offentlig och privat innovationsupphandling i EU. Det kan till exempel handla om att i) tillhandahålla ett påskyndat förfarande för offentlig upphandling av FoU-tjänster som inte omfattas av EU:s direktiv om offentlig upphandling, inklusive förkommersiell upphandling, och ii) stimulera innovationsinriktade anskaffningsstrategier för privata upphandlare.

Kommissionen kommer att stödja ovannämnda lagstiftningsåtgärder med **andra stödåtgärder**. Den kommer till exempel att i) fortsätta den EU-omfattande övervakningen av nationella politiska ramar för innovationsupphandling samt investeringar och integrera denna i det europeiska forskningsområdet och europeiska resultattavlor för innovation, ii) stärka stödet från EU:s FoI-finansiering till offentliga upphandlare för att genomföra gemensam innovationsupphandling inom strategiska sektorer och för strategisk teknik, och iii) stärka det europeiska nätverket av nationella kompetenscentrum för innovationsupphandling och utvidga det till att omfatta alla medlemsstater.

5. STÖD TILL DE BÄSTA TALANGERNA I EUROPA

Ett uppstartsföretags framgång beror i hög grad på tillgången till högkvalificerade begåvningar. Vissa EU-medlemsstater har genomfört initiativ såsom viseringssystem för digitala nomader, digitalt id för e-uppehållstillstånd och program för kvalificerade arbetstagare för att locka till sig toppbegåvningar. Dessa system är utformade för att underlätta för högkvalificerade arbetssökande att flytta, vilket gör det lättare för uppstartsföretag att hitta globala talanger att anställa. EU:s talangreserv och talangpartnerskap kommer också att bidra till rekryteringen av kvalificerade arbetstagare från tredjeländer specifikt för de sektorer som har störst behov av kvalificerad arbetskraft. I EU har 59 % av uppstartsföretagen anställda som är utspridda på olika platser, och 78 % av ingenjörerna arbetar på distans. Denna trend har bidragit till att förhindra den regionala kompetensflykten och gjort det möjligt för uppstartsföretag att få tillgång till ett större urval av europeiska talanger samtidigt som driftskostnaderna minimeras. Arbetet i grupper på distans över gränserna hämmas dock fortfarande av komplexa skatte- och socialförsäkringsmässiga skyldigheter.

Trots dessa initiativ är konkurrensen om kvalificerade begåvningar fortfarande hård. Situationen förvärras av hinder för gränsöverskridande rörlighet, särskilt hinder för erkännande av kvalifikationer, outnyttjad akademisk potential, en kraftig underrepresentation av kvinnor och begränsad mångfald. Dessutom kan uppstartsföretagen ofta inte matcha de löner och förmåner som de större företagen erbjuder, vilket gör det svårt för dem att locka till sig högkvalitativ arbetskraft. Komplexiteten kring **aktieoptioner för företagsledare**, såsom skillnader i skattebehandling i olika EU-medlemsstater, skapar ytterligare utmaningar för uppstartsföretagen när de erbjuder annan ersättning än kontanter för att locka till sig högkvalificerade begåvningar.

En annan viktig fråga rör utbildning i företagande³⁵. Färre än 50 % av gymnasieeleverna och högskolestudenterna i EU har tillgång till någon form av utbildning i företagande, vilket hindrar utvecklingen av framtida företagare³⁶. De befintliga ramarna för förvaltning och kommersialisering av akademiska forskningsresultat saknar dessutom ofta nödvändiga incitament, eftersom universiteten prioriterar akademisk publicering framför kommersialisering^{37,38}.

För att ta itu med kompetensbristen är det viktigt att förbättra utbildningen i företagande och se till att de studerande får de färdigheter, det tänkesätt och den resiliens som krävs för att skapa innovation och arbetstillfällen. Programmen bör bli bättre anpassade till näringslivets behov så att eleverna förses med praktiska kunskaper. Vidare kommer främjandet av **könsbalanserat ledarskap och mångfald** inom ekosystemet för uppstartsföretag att bidra till att skapa en starkare och mer resiliens talangkedja. **Universiteten bör även fokusera mer på att stimulera kommersialisering av forskning**

³⁵ Europeiska kommissionen, Meddelande om kompetensunionen, 2025, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_sv.

³⁶ Europeiska kommissionen, *Handlingsplan för företagande 2020*.

³⁷ *Challenges in academic commercialisation: a case study of the scientists' experiences*.

³⁸ Rapport om EU:s framtida konkurrenskraft (2024), s. 241.

och skapa lämpliga belöningsstrukturer för forskare som bidrar till bildandet av avknoppningar samt kunskapsöverföring. Genom att harmonisera vissa aspekter av behandlingen av **aktieoptioner för företagsledare**, däribland beskattning, i EU:s medlemsstater kommer den administrativa komplexiteten att minska, samtidigt som fler uppstarts företag uppmuntras att erbjuda sådana aktieoptioner som en konkurrensfördel. För att lyckas behålla talanger bör uppstarts företagen fortsätta att använda sig av distansarbete som modell. De bör då se till att de anställda effektivt hanterar utmaningarna i samband med hälso- och sjukvård, omsorgsansvar, socialförsäkringsavgifter och pensionsbeskattning.

EU:s blåkortsdirektiv och förslaget till direktiv om varaktigt bosatta är viktiga steg för att göra det lättare att locka och behålla högkvalificerade begåvningar från länder utanför EU. Blåkortet riktar sig dock främst till anställda och inte till grundare av uppstarts företag eller innovativa företagare. Vissa medlemsstater har nationella system, men processen är fortfarande fragmenterad och komplex. En effektivisering av förfarandena för arbets- och uppehållstillstånd kommer att bidra till att skapa ett mer sammanhållet och effektivt system. Internationell rekrytering från länder utanför EU kommer dessutom att vara avgörande för att möta den växande efterfrågan på specialistkompetens på alla nivåer i ekosystemet för uppstarts företag.

Åtgärder

Kommissionen kommer att lansera det så kallade **Blue Carpet-initiativet** för att locka och behålla högkvalificerade och diversifierade talanger från både EU och länder utanför EU. Som en del av detta initiativ kommer kommissionen att vidta följande åtgärder (2025–2026):

- Aktivt stödja och ytterligare stärka **utbildning i företagande** och kompetensutveckling, bland annat genom Europeiska institutet för innovation och teknik, samt främja en jämn könsfördelning och mångfald bland deltagarna.
- Utarbeta **en plan för en ram för akademisk karriärutveckling** som belönar kommersialisering av forskning, inbegripet övergången från universitet till näringsliv och tillbaka, t.ex. i kriterierna för utvärdering och befordran av akademisk personal, som en del av den kompetensram för akademisk personal som tillkännagavs i meddelandet om kompetensunionen³⁹.
- Utforska bästa praxis beträffande behandlingen av **uppstarts företagens aktieoptioner för företagsledare**, bland annat genom att överväga lagstiftningsåtgärder för att harmonisera vissa aspekter av behandlingen.
- Föreslå en rekommendation om att **undanröja skattehinder för anställda som arbetar på distans över gränserna** för uppstarts företag och expanderande företag.
- Lägga fram ett **paket om rättvis rörlighet**, där det bland annat ingår ett förtydligande av reglerna för samordning av sociala trygghetssystem för dem som arbetar på distans över gränserna, och ett **initiativ för kompetensportabilitet** för att ytterligare underlätta och förenkla erkännandet av kvalifikationer, bland annat för tredjelandsmedborgare (2026).
- Anta en **EU-strategi för viseringspolitik** som kommer att omfatta åtgärder för att göra det lättare att locka högkvalificerade studenter, forskare, företagare och utbildade

³⁹ [Meddelande om kompetensunionen](#).

arbetstagare från tredjeländer till EU, exempelvis genom att dra största möjliga nytta av direktivet om studerande och forskare och blåkortsdirektivet, särskilt för grundare av uppstartsföretag (fjärde kvartalet 2025).

- Genomföra ett pilotprojekt för initiativet med **multifunktionella Legal Gateway-kontor** med särskilt fokus på IKT-färdigheter (fjärde kvartalet 2025). Pilotprojektet kommer att omfatta en enda kontaktpunkt för information och stöd till högkvalificerade yrkesutövare, studenter och forskare inom IKT-sektorn som är intresserade av att arbeta i EU.
- Genomföra riktad informationsverksamhet **för att uppmärksamma EU:s blåkortsdirektiv** bland högkvalificerade arbetstagare och arbetsgivare från länder utanför EU och informera dem om fördelarna med EU-blåkortet, inbegripet möjligheten för blåkortsinnehavare och deras familjemedlemmar att lättare få rätt till ställning som varaktigt bosatta i EU.
- **Uppmuntra medlemsstaterna att införa påskyndade system** som gör att berättigade grundare av uppstartsföretag kan få uppehålls- och arbetstillstånd genom förenklade och påskyndade förfaranden.
- **Förenkla och stärka befintliga tjänster inom Euraxess för innovatörer**, bland annat genom att erbjuda skräddarsytt stöd till begävningar från länder utanför EU, med viktig information om respektive förfaranden i de olika EU-medlemsstaterna.

6. TILLGÅNG TILL INFRASTRUKTUR, NÄTVERK OCH TJÄNSTER

Uppstartsföretagen behöver spetsforskning, tekniska anläggningar och sakkunskap för att snabbt kunna testa, vidareutveckla och validera nya produkter, förkorta marknadsledtiden och nå större framgång med kommersialiseringen. Horisont Europa hjälper till att tillgodose dessa behov genom att finansiera det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, som kommer att ha 13 nya AI-fabriker som erbjuder datorkapacitet och skräddarsytt stöd till små och medelstora företag och uppstartsföretag⁴⁰.

Nätverk som **Enterprise Europe Network**, **europeiska digitala innovationsknutpunkter** och **Europeiska institutet för innovation och teknik** tillhandahåller riktat stöd. Trots dessa resurser är dock **informationsluckor**, **komplexa åtkomstprocesser** och fragmenterade **avtal om förvaltning av immateriella rättigheter** fortfarande stora hinder. Många uppstartsföretag har svårt att navigera i **labyrinten av tjänster** och kan inte enkelt identifiera rätt **forskningsinfrastruktur** eller finansieringsmöjligheter. Avsaknaden av tydliga ingångspunkter och en fragmenterad tillgång till finansiering, tjänster och information försvårar problemet och leder till att uppstartsföretag saknar effektiva sätt att få tillgång till det tillgängliga stödet. Regler för statligt stöd som rör tillträde till offentlig infrastruktur uppfattas ibland som otydliga.

Uppstartsföretag, expanderande företag, innovatörer och investerare behöver snabbare och bättre tillgång till de resurser som krävs för att de ska kunna blomstra och växa. Inom ramen för den kommande europeiska konkurrenskraftsfonden kommer kommissionen att effektivisera EU:s befintliga it-knutpunkter i syfte att inrätta en enda digital ingångspunkt för europeiska innovatörer, investerare och tjänsteleverantörer så att de kan hitta, jämföra och få tillgång till finansieringsprogram, tjänster och infrastruktur. Detta initiativ kommer att genomföras som komplement till EIB:s TechEU-plattform.

Åtgärder

- Kommissionen kommer att utarbeta en **stadga om tillgång för industriella användare till forsknings- och teknikinфраstruktur**, inbegripet för uppstartsföretag och expanderande företag, samt vid behov förenkla och harmonisera olika tillgångs- och avtalsvillkor. Kommissionen kommer att ekonomiskt stödja tillgången till AI-anläggningar för uppstartsföretag (2025).
- Med utgångspunkt i stadgan kommer den **europeiska rättsakten om innovation** att ytterligare främja innovativa företags tillgång till europeisk forsknings- och teknikinфраstruktur genom **lagstiftningsåtgärder** (första kvartalet 2026).
- Kommissionen kommer att tillhandahålla rättslig vägledning och **genomförandevägledning om de tillämpliga reglerna för statligt stöd** för att klargöra på vilka villkor universitet och offentliga forskningsorganisationer kan bevilja tillgång till infrastruktur i enlighet med reglerna för statligt stöd (2026).

⁴⁰ Genomförandet kommer att ske inom ramen för handlingsplanen för en AI-kontinent.

7. MÅTT PÅ FRAMSTEGEN

Det finns för närvarande ingen enhetlig EU-definition av **uppstartsföretag, expanderande företag och innovativa företag**. Elva EU-medlemsstater har antagit en rättslig definition av uppstartsföretag⁴¹ och fem medlemsstater en rättslig definition av expanderande företag⁴², samtidigt som det i den allmänna gruppundantagsförordningen och Horisont Europa-förordningen också fastställs definitioner på EU-nivå för olika ändamål. Detta skapar osäkerhet och gör det svårt att samla in data eller bedöma tillståndet för ekosystemet vid en viss tidpunkt, och än mindre att utforma riktade politiska åtgärder för dessa typer av företag. Den europeiska resultattavlan för innovation och Eurostats statistik över företagsstrukturer ger värdefulla insikter om företag med hög tillväxt och europeiska innovationsekosystem, men bristen på allmänt vedertagna standarddefinitioner gör dem svårtolkade.

Mot denna bakgrund behövs en **harmoniserad definition av uppstartsföretag, expanderande företag och innovativa företag**, inte bara för att mäta effekterna av strategin och dess politiska åtgärder, utan även för att göra det möjligt för kommissionen att föreslå ytterligare riktade förenklings- eller stödåtgärder för dessa kategorier av företag.

Åtgärder

- Kommissionen kommer att föreslå **en definition av uppstartsföretag, expanderande företag och innovativa företag**, med beaktande av de befintliga definitionerna av små och medelstora företag och små midcap-bolag (första kvartalet 2026).
- Kommissionen kommer att inrätta en **europeisk resultattavla för uppstartsföretag och expanderande företag** som kommer att mäta resultaten för de europeiska och nationella ekosystemen för uppstartsföretag och expanderande företag på grundval av en uppsättning indikatorer. Indikatorerna kommer bland annat att omfatta antalet uppstartsföretag, expanderande företag, kentaureer och enhörningar. Resultattavlan kommer också att användas för att mäta strategins genomslag genom **tre nyckelprestationsindikatorer**: 1) ökningen av antalet uppstartsföretag i EU, 2) ökningen av antalet kentaureer i EU och 3) ökningen av antalet enhörningar i EU (från och med 2026) samt hur dessa står sig gentemot globala konkurrenter.
- Kommissionen kommer att genomföra en **årlig undersökning av uppstartsföretag och expanderande företag** för att bedöma hur innovativa företagsgrundare uppfattar förbättringen av EU:s regelverk över tid (från och med 2026).

⁴¹ BG, DK, EE, EL, HU, IT, LV, LT, PT, SI och ES.

⁴² BG, DK, EE, EL och PT.

SLUTSATS

EU befinner sig i ett avgörande skede och behöver sätta uppstartsföretag och expanderande företag i centrum för sin konkurrenskraftsagenda för att skapa framtida tillväxt och välstånd. EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag presenterar Europeiska kommissionens vision och lägger grunden för denna omställning. Den utnyttjar våra styrkor och tar tillvara möjligheterna i det nuvarande geopolitiska landskapet.

Strategin ger uttryck för en helhetssyn och förenklar processerna i varje steg av uppstartsföretagens utveckling. Kortsiktiga åtgärder kombineras med långsiktiga reformer för att skapa ett ekosystem där uppstartsföretag inom alla sektorer kan blomstra – och välja att stanna kvar i eller flytta till Europa. Samtidigt tas hänsyn till den gradvisa integreringen av EU:s kandidatländer.

Nyckeln till framgång ligger i ett snabbt och effektivt genomförande. Viktiga milstolpar som den europeiska rättsakten om innovation och den 28:e ordningen för företag kommer att vara avgörande för att uppnå dessa mål. Strategin integrerar politiskt, rättsligt och ekonomiskt stöd, med ett starkt fokus på ansvarsskyldighet genom tydliga spårningsinstrument. Kommissionen kommer att föregå med gott exempel genom att involvera uppstartsföretagen och de expanderande företagen – bland annat genom regelbundna möten med europeiska enhörningar och kentaurer – i utformningen och genomförandet av dessa planer.

Samarbete mellan medlemsstaterna är avgörande för att nå framgång. Vid Europeiska innovationsrådets forum kommer man att följa framstegen och omvandla ambitioner till handling, och det kommer att krävas politiskt stöd för att säkerställa att strategins mål uppnås i tid och på ett effektivt sätt.

Det är dags att göra EU till den bästa platsen för innovation och ge uppstartsföretag och expanderande företag möjlighet att växa, expandera och nå framgång – på vår kontinent.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och berörda parter att stödja EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag och att aktivt bidra till att genomföra initiativen inom strategin.

Kommissionen kommer att rapportera om strategins genomförande före utgången av 2027.

EU:S STRATEGI FÖR UPSTARTSFÖRETAG OCH EXPANDERANDE FÖRETAG

SAMMANFATTNING AV ÅTGÄRDER

<u>I. INNOVATIONSVÄNLIG LAGSTIFTNING</u>
Åtgärder
• 28:e ordningen för företag (första kvartalet 2026) • Europeiska företagsplånböcker (fjärde kvartalet 2025) • Europeiska rättsakten om innovation (första kvartalet 2026) • Frivilligt stresstest för innovation (första kvartalet 2026) • Minska regelbördan inom strategiska sektorer (från och med 2025) • Översyn av standardiseringsförordningen (2026) • Studie om företagsomstrukturering (2026)
<u>II. BÄTTRE FINANSIERING FÖR UPSTARTSFÖRETAG OCH EXPANDERANDE FÖRETAG</u>
Åtgärder
• Utvidga och förenkla Europeiska innovationsrådet (2025) • Scaleup Europe-fonden (2026) • Europeiska investeringspakten för innovation (2026) • Europeiska investeringsinstrument för uppstartsföretag och expanderande företag inom säkerhet och försvar (2026) • Ram för värdering av immateriella rättigheter (andra kvartalet 2027) • Stöd till europeiska affärsänglar (2026) • Översyn av definitionen av <i>företag i svårigheter</i> (från och med andra kvartalet 2025) • Översyn av riktlinjerna för horisontella respektive icke-horisontella koncentrationer (2027) • Europeiskt företagsnätverk (2026)
<u>III. SNABB MARKNADSLANSERING OCH EXPANSION</u>
Åtgärder
• Initiativet ”Lab to Unicorn” (2026) • Innovationsfrämjande upphandlingsåtgärder (2025–2026)
<u>IV. STÖD TILL DE BÄSTA TALANGERNA I EUROPA</u>
Åtgärder

• Blue Carpet-initiativet (2025–2026) • Paketet om rättvis rörlighet (2026)
<u>V. TILLGÅNG TILL INFRASTRUKTUR, NÄTVERK OCH TJÄNSTER</u>
Åtgärder
• Stadga om tillgång för industriella användare till forsknings- och teknikinfrastruktur (2025) • Den europeiska rättsakten om innovation för främjande av innovativa företags tillgång till europeisk forsknings- och teknikinfrastruktur (första kvartalet 2026) • Vägledning om de tillämpliga reglerna för statligt stöd till universitet och offentliga forskningsorganisationer för att bevilja tillgång till infrastruktur (2026)
<u>VI. MÅTT PÅ FRAMSTEGEN</u>
Åtgärder
• Definition av uppstartsföretag, expanderande företag och innovativa företag (2026) • Årlig undersökning av uppstartsföretag och expanderande företag (från och med 2026) • Europeisk resultattavla för uppstartsföretag och expanderande företag (från och med 2026)